

Posouzení bakalářské práce Barbory MATĚJKOVÉ

Apokopa (truncation) v současné francouzštině

Aplikabilita apokopy na deverbativní substantiva sufixovaná na *-ion* ve vztahu k jejich
rezultativnímu a procesuálnímu užití ve francouzštině

Ústav románských studií
Filozofická fakulta UK
Akademický rok 2013 / 2014

vedoucí práce: PhDr. J.Štichauer, PhD.
oponent: PhDr. H.Loucká, CSc.

Tématem předkládané bakalářské práce je apokopa v současné francouzštině se zaměřením na deverbativní substantiva sufixovaná na *-ion* s cílem ověřit aplikabilitu apokopy na tato substantiva ve vztahu k jejich rezultativnímu a procesuálnímu významu.

Autorka vychází z hypotézy F.Kerleroux o možnosti aplikace apokopy na sufixovaná deverbativní substantiva pouze v kontextu jejich rezultativního významu a o nemožnosti aplikace apokopy v kontextu jejich významu procesuálního. Tuto výchozí hypotézu autorka doplňuje o dvě doprovodné (podružné) hypotézy: 1) možnost aplikace apokopy v případě absence argumentální struktury odpovídajícího deverbativa, 2) pravděpodobnost aplikability apokopy za existence vztahu „famiárnosti“ mezi mluvčím a referentem.

Práce je rozčleněna na dvě části.

Teoretická část předkládá základní charakteristiku tronkace jakožto současného fenoménu paragramatické morfologie, dále formální a sémantické charakteristiky tronkovaných slov a hlavní faktory limitující jejich použití – sémantické faktory deverbativních substantiv, syntaktický kontext jejich použití a faktor „famiárnosti“ mezi mluvčím a referentem. Z důvodů vedoucích k tronkaci uvádí autorka úspornost a rychlost, potřebu vyjadřovat příslušnost k profesní / sociální skupině, záměrné skrývání smyslu slova. U samotného procesu tronkace upozorňuje na převládající dvojslabičnost apokopovaných slov původně většinou čtyřslabých a konstatuje převládající samohláskové zakončení s upozorněním na tronkační bod u slov končících např. na *-o*.

Cílem praktické části je ověření hlavní hypotézy stručnou analýzou použití apokopovaných deverbativ na *-ion* v textové databázi Frantext a především analýzou výsledků písemného dotazníku určeného rodilým mluvčím francouzštiny.

Autorka předkládá metodologii stavby dotazníku: Dotazník je sestaven z dvojic tronkovaných forem deverbativních substantiv rezultativních a netronkovaných

forem deverbativních substantiv procesuálních. Ke každé dvojici slov se vztahují dvě otázky s cílem zkoumat aplikovatelnost apokopy ve významu rezultativním i procesuálním. Základem otázek jsou úryvky prezentující konkrétní kontext. Samotná metoda dotazování spočívá v označení přijatelnosti tronkovaného a plného tvaru pro daný kontext na škále – přijatelný, vhodnější, nepřijatelný. Autorka upozorňuje na úskalí výběru, který může být ovlivněn např. psanou formou dotazníku, zatímco tronkace je jevem charakteristickým pro mluvenou podobu jazyka.

Elektronického dotazníkového šetření se zúčastnilo 46 respondentů ve věkové skladbě 18 – 36 let, vykonávajících profesi zejména v technických, ekonomických i humanitních oborech.

Analýza a interpretace výsledků dotazníkového šetření potvrdila základní hypotézu o možnosti tronkace pouze u deverbativních substantiv na-*ion* v rezultativním významu a rovněž potvrdila obě další podpůrné hypotézy - absenci argumentální struktury v syntaktickém kontextu tronkovaných slov a užití tronkovaných slov pouze k vyjádření konkrétního objektu. U „netypických“ případů, jež se objevily v rozporu s hlavní hypotézou je pak platnost této hypotézy podpořena doplňujícími faktory – přítomnost argumentální struktury, vztah „famiárnosti“ mezi mluvčím a referentem, a míra lexikalizace.

V Závěru práce autorka předpokládá další vývoj výzkumu dané problematiky právě v hlubší analýze faktoru přítomnosti /absence argumentální struktury, jakož i vztahu „famiárnosti“ mezi mluvčím a referentem.

Práci doprovází výstižné české Resumé, francouzské Résumé napsané kultivovanou francouzštinou, Seznam odborné literatury autorů frankofonních a anglofonních a zejména soubor funkčních Příloh, str.48 – 81, jimiž autorka dokládá metodu své práce.

Autorka ve své práci prokázala vynikající znalost tématu, schopnost orientovat se v odborné literatuře, třídít, analyzovat a syntetizovat poznatky různých autorů. Přínos její práce spočívá především v samotné metodologii analýzy a interpretaci výsledků.

Práce Barbory Matějkové splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci, hodnotím ji známkou výborně a doporučuji k obhajobě.

V Praze, 24.8.2014

PhDr. H.Loucká, CSc.
oponent

